

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 39
E: gp.mzp@gov.si
www.mzp.gov.si

Številka:	007-253/2012/10
Ljubljana, dne	15. 6. 2012
EVA:	2012-2430-0128

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

Zadeva: **Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor – predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na ... seji, dne ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Priloge:

- predlog zakona

Prejmejo:

- Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, gp.mzip@gov.si;
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, gp.mg@gov.si;
- Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, gp.mko@gov.si;
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, gp.mss@gov.si;
- Ministrstvo za zdravje, gp.mz@gov.si;
- Ministrstvo za obrambo, glavna.pisarna@mors.si;
- Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, gp.mp@gov.si;
- Ministrstvo za notranje zadeve, gp.mnz@gov.si;
- Ministrstvo za zunanje zadeve, info.mzz@gov.si;
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, gp.mddsz@gov.si;
- Ministrstvo za finance, gp.mf@gov.si;

V vednost:

- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, gp.svz@gov.si;
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, gp.ukom@gov.si.

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Zvone ČERNAC, minister,
- dr. Igor ŠALAMUN, državni sekretar,
- mag. Tanja BOGATAJ, namestnica generalnega direktorja Direktorata za prostor,
- Barbara RADOVAN, sekretarka, vodja Sektorja za prostorsko načrtovanje na državni ravni,
- Marjetica ILICH ŠTEFANEC, sekretarka.

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:	
<ul style="list-style-type: none"> – Zvone ČERNAČ, minister, – dr. Igor ŠALAMUN, državni sekretar, – ... 	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oz. skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:	
<p>Vlada RS predlaga, da se, v skladu s 142. členom Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10), predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj obsežne spremembe zakona. Hkrati zaradi predvidene spremembe Zakona o prostorskem načrtovanju v delu Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor nastane pravna praznina, zato je treba najkasneje sočasno z uveljavitvijo sprememb Zakona o prostorskem načrtovanju uveljaviti tudi spremembe Zakona umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor.</p>	
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:	
<p>Zaradi nujnosti obravnave tega zakona še na zadnji seji Državnega zbora RS pred poletnimi počitnicami prosimo za obravnavo gradiva na pristojnem odboru za gospodarstvo v torek, 19. 6. 2012 in na seji Vlade RS v istem tednu (dne 21. 6. 2012).</p>	
5. Kratek povzetek gradiva:	
<p>Predlog novele Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor uvaja naslednje spremembe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odpravljena je neskladnost določbe o predmetu zakona v zvezi s pridobivanjem nepremičnin in pravic na njih; – z vzpostavitvijo portala prostorskega informacijskega sistema se ukinja oddajanja dokumentacije (končnih elaboratov državnih prostorskih načrtov, sprememb in dopolnitev državnih prostorskih načrtov in začasnih ukrepov za zavarovanje urejanja prostora) v analogni obliki, ohranja se le en izvod za hranjenje pri koordinatorju; namesto tega se končni elaborati oddajo, objavijo in distribuirajo le v digitalni obliki; z vzpostavitvijo portala prostorskega informacijskega sistema in z določitvijo objave na tem portalu, kot uradne, se tudi odpravi problem neustreznih tehničnih zmožnosti Uradnega lista RS, zaradi katerih državnih prostorskih načrtov ni bilo mogoče v digitalni obliki objavljati v celoti; – uvajanje delitve smernic na t.i. »splošne«, ki jih nosilci urejanja prostora v skladu s splošnimi vsebinami lastnega delovnega področja pripravijo v naprej, in se upoštevajo že v najzgodnejši fazi priprave državnih prostorskih načrtov (pri pripravi pobude), ter »posebne« smernice, za katere se zaprosi v konkretnih postopkih, za konkretne državne prostorske načrte in z njimi načrtovane ureditve; področje splošnih (in v delu posebnih) smernic ureja spr. ZPNačrt; – optimizacija seznama nosilcev urejanja prostora in njihove vloge, ki v skladu s pristojnostmi na svojem delovnem področju sodelujejo v postopku priprave načrta, ter uvajanje možnost sodelovanja tudi drugih resorjev, če se v postopku ugotovi, da je njihov prispevek potreben; – povečanje (so)odgovornosti in zahteva po aktivne(jše)m sodelovanju državnih nosilcev urejanja prostora pri pripravi državnega prostorskega načrta; njihovo delo in pristojnosti se ne končajo s pripravo smernic in mnenj, ampak morajo v celotnem postopku aktivneje sodelovati, tudi s pripravo konkretnih rešitev in predlogov ukrepov; za pripravo in posredovanje dokumentov tudi ne smejo zaračunavati stroškov; – večja odgovornost investitorja za strokovno, učinkovito in pravočasno pripravo državnega prostorskega načrta, ki je eden od ključnih akterjev, saj je njegov naročnik in naročnik 	

<p>praktično vseh potrebnih strokovnih podlag in je med drugim odgovoren tudi za njihovo pravočasno in strokovno izdelavo;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ureditev položaja, ko nosilci urejanja prostora zamujajo vse roke s pripravo in posredovanjem smernic in mnenj; če so izdana po poteku roka, jih v nadaljevanju postopka ni potrebno upoštevati; – dosledna združitev prostorske in investicijske dokumentacije v izogib podvajanju in nejasnosti: dokument identifikacije investicijskega projekta in pobuda predstavljata en dokument, saj je namen obeh dokumentov enak; poenoteno je besedilo tudi v primeru študije variant s predlogom najustrežnejše variante ali rešitve, ki se šteje za predinvesticijsko zasnovo in v primeru investicijske zasnove; – možnost sočasne obravnave okoljskega poročila s strani varstvenih nosilcev urejanja prostora ter javnosti in občin v času javne razgrnitve osnutka državnega prostorskega načrta; – dodatna vloga občin, pri dajanju projektnih pogojev in s tem možnost krajšanja korakov; – odprava nejasnosti in nedoslednosti glede izdelave in podaje pobude. Natančno so opredeljene naloge pobudnika, izdelovalca, investitorja in koordinatorja; – omogočena je racionalizacija (časovna in stroškovna) pri naročanju strokovnih podlag (idejna zasnova, idejni projekt), glede na to, ali se v postopku priprave državnega prostorskega načrta opravi tudi presoja vplivov na okolje ali ne; – poenotenje pristojnosti koordinatorja, pobudnika, investitorja in izdelovalca v fazah proučevanja smernic nosilcev urejanja prostora, pripomb in predlogov javnosti ter pripomb in predlogov občin; – odprava nedosledne uporabe skrajšav; v primeru navajanja različnih vrst sklepov v določilih zakona je prihajalo do nejasnosti; – odprava nejasnosti o vlogi ministrstva, v čigar delovno področje spada prostorska ureditev, ki naj bi jo v dogovoru z državo načrtovala občina, ter uskladitev določb v zvezi s potrjevanjem takih aktov v skladu s spr. ZPNačrt; – odprava nejasnosti v zvezi z usklajevanjem občine v postopkih načrtovanja občin na območjih državnih prostorskih načrtov; – olajšanje dela razlastitvenim upravičencem, tako državnim kot občinskim upravičencem; – notranje uskladitve zakona in manjši redakcijski popravki; 		
6. Presoja posledic:		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna, – na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij. 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR:		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR:		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti:		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja		DA
Javnost je bila vključena v pripravo Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o umeščanju prostorskih ureditve državnega pomena v prostor		

Datum objave: 11. 6. 2012;

Pripombe so imele možnost podati nevladne organizacije, predstavniki zainteresirane in strokovne javnosti ter občin;

V omenjenem obdobju ni prispela nobena pripomba.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja:

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- Ministrstvu za kmetijstvo in okolje;
- Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport;
- Ministrstvu za pravosodje in javno upravo;
- Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo;
- Ministrstvu za notranje zadeve;
- Ministrstvu za obrambo;
- Ministrstvu za finance;
- Službi Vlade RS za zakonodajo;

Datum pošiljanja: 8. 6. 2012

Gradivo je medresorsko usklajeno: v pretežni meri

Bistvena odprta vprašanja:

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje:

- neustrezno je skrajšanje roka za strokovno pripravo smernic in mnenj organizacij s pooblastilom državnih nosilcev urejanja prostora, ki je prej predstavljal 30 dni in je bilo za potrebe usklajevanja in poenotenja s strani resornega ministrstva na voljo še 15 dni; rok priprave smernic in mnenj se skrajša s 30 dni za čas administracije in preverjanja s strani resornega ministrstva, kar za pripravo kvalitetnih in poglobljenih izdelkov za zahtevnejše DPN ne bo zadoščalo;
- prenos obveznosti državnih nosilcev urejanja prostora na ministrstva predstavlja v primeru tistih področij, ki so zelo zahtevna, povečan obseg dela ministrstva, ki ni nikjer ovrednoten;
- problematično je sočasno javno razgrinjanje študije variant in okoljskega poročila, in sicer takšnega, kot ga pripravi investitor; po izkušnjah iz dosedanjih postopkov ugotavljamo, da okoljska poročila pogosto niso pripravljena kvalitetno in skladno s predpisi; menimo, da bi razgrinjanje nekvalitetnih dokumentov povzročilo dodatno količino pripomb javnosti, na katere bi morali odgovarjati in nepotrebno dodatno delo, ker bo treba v primeru, da bo ugotovljena neustreznost okoljskega poročila, javno razgrnitev ponoviti z okoljskim poročilom, ki bo ustrezno.

V ostalih vprašanjih je bilo doseženo soglasje oz. so bili s strani MZIP podani nasprotni predlogi;

Služba Vlade RS za zakonodajo:

- določbe v zvezi z objavljanjem državnih prostorskih načrtov na portalu prostorskega informacijskega sistema v povezavi z zagotavljanjem pravne varnosti;
- določbe, ki v zvezi z izdajanjem projektnih pogojev in soglasij posegajo na področje zakona o graditvi objektov.

V ostalih vprašanjih je bilo doseženo soglasje oz. so bili s strani MZIP podani nasprotni predlogi;

Mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno:

- mnenje Ministrstva za kmetijstvo in okolje (PRILOGA 2),
- mnenji Službe Vlade RS za zakonodajo (PRILOGA 3);

10. Gradivo je lektorirano:	DA
11. Zahteva predlagatelja za:	
a) obravnavo neusklajenega gradiva	DA/NE
b) za nujnost obravnave	DA/NE
c) obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	DA/NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE

Zvone ČERNAČ
MINISTER

Priloge:

- JEDRO GRADIVA
- mnenje Ministrstva za kmetijstvo in okolje (PRILOGA 2),
- mnenji Službe Vlade RS za zakonodajo (PRILOGA 3).

ZAKON
o spremembah in dopolnitvah Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Republika Slovenija je dolžna izpolnjevati Maastrichtski kriterij, ki se nanaša na velikost primanjkljaja (strukturni primanjkljaj manjši od 3 % BDP), in sicer za izračunano varnostno mejo, ki znaša za Slovenijo 2,0 % BDP. Le tako dejanski primanjkljaj tudi v razmerah slabše gospodarske aktivnosti ne bo presegel 3 % BDP.

Predlog razreza odhodkov državnega proračuna za leto 2012, ki je podlaga za pripravo predloga sprememb proračuna za leto 2012, izhaja iz srednjeročnega javnofinančnega okvira, ki zagotavlja uspešno konsolidacijo javnih financ, s čimer so sredstva namenjena posameznim ministrstvom, omejena oziroma se zmanjšujejo za 10 % glede na realizacijo proračuna za leto 2011.

Poglavitni razlogi, ki utemeljuje potrebo po spremembi Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10 in 106/10 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZUPUDPP) je dejstvo, da je potrebno poiskati rešitve, ki bodo pripomogle k zmanjšanju izdatkov iz državnega proračuna, odpraviti določene nejasnosti in nedoslednosti, ki so se pojavile v času izvajanja ZUPUDPP in poiskati rešitve, ki bodo omogočale tudi časovne prihranke.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Osnovni cilj predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (v nadaljnjem besedilu: predlog novele ZUPUDPP) je v prvi vrsti zmanjšanje odhodkov iz proračuna.

Poleg tega pa je cilj tega predloga tudi dodatna optimizacija že uveljavljenega postopka umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, ki bo omogočal določene časovne prihranke, kot tudi zmanjšanje porabe javnih in drugih financ.

S predlogom novele ZUPUDPP se odpravljajo tudi nekatere redakcijske napake.

2.2 Načela

Predlog novele ZUPUDPP sledi načelom, na katerih temelji veljavni ZUPUDPP.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Predlagane rešitve temeljijo najprej na zmanjšanju porabe javnih sredstev, na rešitvah in racionalizaciji, ki omogoča časovne prihranke ter na odpravi določenih nejasnosti in nedoslednosti, ki so se pojavile v času izvajanja ZUPUDPP in ki se jih s predlogom novele ZUPUDPP odpravlja.

- Odpravljene so nejasnosti določbe in notranja neuskklajenost zakona v zvezi z določabmi o pridobivanju nepremičnin v postopkih pridobivanja nepremičnin in pravic na njih;
- Optimizacija seznama nosilcev urejanja prostora, ki v skladu s pristojnostmi na svojem delovnem področju sodelujejo v postopku priprave načrta;
- Z vzpostavitvijo portala prostorskega informacijskega sistema se ukinja oddajanje dokumentacije (končnih elaboratov državnih prostorskih načrtov, sprememb in dopolnitev državnih prostorskih načrtov in začasnih ukrepov za zavarovanje urejanja prostora) v analogni obliki, ohranja se le en izvod za hranjenje pri koordinatorju. Namesto tega se končni elaborati oddajo, objavijo in distribuirajo le v digitalni obliki. Z vzpostavitvijo portala prostorskega informacijskega sistema (predvidoma v roku enega leta) in z določitvijo objave na tem portalu, kot uradne, se tudi odpravi problem neustreznih tehničnih zmožnosti Uradnega lista RS, zaradi katerih državnih prostorskih načrtov ni bilo mogoče v digitalni obliki objavljati v celoti;
- Združevanje potrebne dokumentacije v izogib podvajanju in nejasnosti: dokument identifikacije investicijskega projekta in pobuda predstavljata en dokument, saj je namen obeh dokumentov enak, s čemer se izognemo nepotrebni podvajanju dokumentacije; poenotene je besedilo tudi v primeru študije variant s predlogom najustreznejše variante ali rešitve, ki se šteje za predinvesticijsko zasnovo;
- Večja odgovornost investitorja za strokovno, učinkovito in pravočasno pripravo državnega prostorskega načrta, ki je eden od ključnih akterjev, saj je njegov naročnik in naročnik praktično vseh potrebnih strokovnih podlag in je med drugim odgovoren tudi za njihovo pravočasno in strokovno izdelavo;
- Možnost sočasne obravnave okoljskega poročila s strani varstvenih nosilcev urejanja prostora ter javnosti in občin v času javne razgrnitve osnutka državnega prostorskega načrta;
- Povečanje (so)odgovornosti in zahteva po aktivne(jše)m sodelovanju državnih nosilcev urejanja prostora pri pripravi državnega prostorskega načrta. Njihovo delo in pristojnosti se ne končajo s pripravo smernic in mnenj, ampak morajo v celotnem postopku aktivneje sodelovati, tudi s pripravo konkretnih rešitev in predlogov ukrepov. Delovanje se omeji le na tiste nosilce urejanja prostora, katerih sodelovanje je določeno tudi z drugimi – področnimi predpisi;
- Dodatna vloga občin, pri dajanju projektnih pogojev in s tem možnost krajšanja korakov;
- Odprava nejasnosti in nedoslednosti glede izdelave in podaje pobude. Natančno so opredeljene naloge pobudnika, izdelovalca, investitorja in koordinatorja;
- Omogočena je racionalizacija (časovna in stroškovna) pri naročanju strokovnih podlag (idejna zasnova, idejni projekt), glede na to, ali se v postopku priprave državnega prostorskega načrta opravi tudi presoja vplivov na okolje ali ne;
- Odprava nedosledne uporabe skrajšav. V primeru navajanja različnih vrst sklepov v določilih zakona je prihajalo do nejasnosti;
- Olajšanje dela razlastitvenim upravičencem, tako državnim kot občinskim upravičencem;
- Poenotenje pristojnosti koordinatorja, pobudnika, investitorja in izdelovalca v fazah proučevanja smernic nosilcev urejanja prostora, pripomb in predlogov javnosti ter pripomb in predlogov občin;
- Odprava nejasnosti o vlogi ministrstva, v čigar delovno področje spada prostorska ureditev, ki naj bi jo v dogovoru z državo načrtovala občina;
- Odprava nejasnosti v zvezi z usklajevanjem občine v postopkih načrtovanja občin na območjih državnih prostorskih načrtov;
- Notranje uskladitve zakona in manjši redakcijski popravki.

Na podlagi teh dopolnitev je ocenjeno, da bi ob aktivni participaciji vseh vpletenih v postopek priprave državnega prostorskega načrta, še dodatno pospešili postopke in zmanjšali porabo javnih in drugih financ.

b) Način reševanja:

Predlog novele ZUPUDPP dopolnjuje in ustrezno spreminja tiste dele ZUPUDPP, ki določa postopke priprave državnih prostorskih načrtov in ocenjevanje vrednosti nepremičnin.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- Predlog novele ZUPUDPP je usklajen s pravnim redom Republike Slovenije.
- Predlog novele ZUPUDPP je usklajen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

d) Usklajenost predloga predpisa:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi: z njihove strani pripombe niso bile pridobljene;
- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba odprtih vprašanj): z njihove strani pripombe niso bile pridobljene;

e) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona:

Spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen:

http://e-uprava.gov.si/e-uprava/zakonodajalskanje.euprava?zadeva_id=2853

Predlog novele ZUPUDPP je bil javno objavljen od 11. 6. 2012 do 14. 6. 2012.

V razpravo so bili vključeni vsi zainteresirani.

Obravnaval pristojni svet Vlade: /

Mnenja, predloge, pripombe so podali: /

Glavne pripombe in predlogi iz javne razprave so se nanašali na: /

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun:

Predlog novele ZUPUDPP nima dodatnih finančnih posledic za državni proračun. Z njo se predstavljajo že z ZUPUDPP načrtovane posledice v leto 2016 in naprej.

Ocena posledic za druga javna finančna sredstva:

Sprejem predloga novele ZUPUDPP nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog novele ZUPUDPP ne predvideva porabe proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog novele ZUPUDPP obsega take spremembe, ki jih primerjalna evropska zakonadaja ne ureja tako podrobno. Predlog novele ZUPUDPP tudi ne posega v pravo EU.

Ne glede na to v nadaljevanju podajamo prikaz siceršnje ureditve v pravnih sistemih Nemčije, Avstrije (Dežela Štajerska), Finske, Anglije in Walesa ter Italije:

Nemčija

Prostorsko načrtovanje v Nemčiji urejata Baugesetzbuch (BauGB) iz leta 2004 in Raumordnungsgesetz (ROG), nazadnje noveliran leta 2004.

V nemškem pravu se prostorsko načrtovanje deli na t. i. Fachplanung, kar pomeni sektorsko oziroma področno planiranje in pa na splošno prostorsko planiranje, ki ni omejeno na posamezno stroko oziroma na posamezen predmet urejanja. Sektorsko planiranje se deli na planiranje v okviru varstva okolja (varstvo voda, varstvo zraka, komunalne deponije, odlagališča radioaktivnih odpadkov ipd.) in na drugo sektorsko planiranje (izgradnja avtocest, železnic, infrastrukture za obrambo države ipd.) Posamezni sektorski plani so urejeni v področni zakonodaji.

Splošno planiranje (Gesamtplanung) teorija deli na prostorsko planiranje (Raumordnung) in na urbanistično planiranje (Bauleitplanung). Prostorsko planiranje ureja Zvezni zakon o urejanju prostora (Raumordnungsgesetz - ROG), ki opredeljuje predvsem glavne cilje in naloge prostorskega načrtovanja in urejanja ter postavlja razmejitve med zveznimi pristojnostmi in pristojnostmi dežel ter občin. Država določa le okvire prostorskega planiranja deželam in občinam. Prostorsko planiranje je v pristojnosti dežel (Landes und Regionalplanung) in občin (Bauleitplanung). Tega ureja Zakon o gradnji objektov (Baugesetzbuch – BauGB). BauGB ureja pristojnosti in naloge občin pri urejanju prostora, vsebino občinskega prostorskega planiranja, vrsto planov, postopke sprejemanja ipd.

Razmejitve med državo, deželo in lokalno samoupravo je urejena preko t. i. normativnih okvirjev. Zvezni zakon ureja okvir za oblikovanje in normativno ureditev deželnih prostorskih aktov, ki hkrati predstavljajo okvir za oblikovanje občinskih prostorskih aktov. Vendar, v kolikor je deželni prostorski red takšen, da ga kot okvirja ni mogoče udejanjiti z občinskimi prostorskimi akti, je tak prostorski red protipraven. Če se spremenijo predpisani cilji prostorskih redov, so občine dolžne spremeniti svoje prostorske plane.

Avstrija – Dežela Štajerska

Avstrija je zvezna dežela, ki je sestavljena iz devetih dežel. Dežele imajo relativno veliko avtonomijo, saj zvezna ustava določa, da zvezna oblast ureja samo tista področja, ki jih ustava izrecno določa kot pristojnost zveze. Vsa ostala področja urejajo dežele same. Ker zvezna ustava ne omenja prostorskega planiranja kot del zvezne pristojnosti, spada celotno prostorsko planiranje v izključno pristojnost posamezne dežele, razen v kolikor gre za sektorske pristojnosti kot so npr. prometne povezave, vodno pravo, urejanje gozdov, ipd.

Država v sistem prostorskega planiranja, ki je v pristojnosti dežel, posega le preko t. i. sektorskega planiranja. Vsaka dežela ima izvirno pristojnost za normiranje pravil urejanja prostora na svojem ozemlju. Posledica te pristojnosti je kupica različnih ureditev in različnih sistemov. Prav tako je nemogoče govoriti o enotnem sistemu na občinski ravni, saj različni deželni modeli pomenijo tudi različnost pri pristojnostih in oblikah prostorskega urejanja na ravni občine.

Štajerska je sprejela svoj Zakon o urejanju prostora (Steiermaerkisches Raumordnungsgesetz - ROG) leta 1974. Zakon je bil nazadnje spremenjen leta 2005. Spremembe zakona v preteklih letih so šle predvsem v smeri večanja pomena vprašanj varstva okolja (uvredba presoje vplivov na okolje) in pa možnosti sodelovanja javnosti pri planiranju, ki pa še vedno zaostaja za modernimi ureditvami, saj zakon sodelovanje v postopku omogoča le osebam, ki izkažejo pravni interes. Kot temeljni cilj urejanja prostora zakon določa trajnostni razvoj. Prostorsko planiranje naj omogoči, ob upoštevanju zahtev oziroma potreb varstva okolja, enakomeren gospodarski, kulturni in socialni razvoj dežele. ROG določa obveznost celovite presoje vplivov na okolje pri prostorskem načrtovanju. Pri tem natančno določa vsebino celovite presoje in pa primere, ko presoja ni potrebna.

Urejanja prostora se na štajerskem deli na deželno (Ueberoertlich) in lokalno raven (Oertlich). Na deželni ravni poznamo deželni in regionalni razvojni program (Entwicklungsprogramm) ter kataster prostorskega planiranja (Raumordnungskataster). Na lokalni oziroma občinski ravni pa t. i. koncept prostorskega razvoja (Entwicklungskonzept), načrt namembnosti zemljišč (Flaechenwidmungsplan) in zazidalni načrt (Bebaungsplan).

Zakon pozna samo redni postopek sprejemanja. Deželna vlada mora svojo namero, da oblikuje razvojni program oziroma da ga spremeni, javiti vsem nosilcem javne oblasti, za katere meni, da bi razvojni program lahko posegel v njihov interes. Zakon tako našteva zvezna ministrstva, deželna ministrstva drugih dežel, občine v deželi, različne zbornice, verske skupnosti ipd., da podajo svoj predloge k razvojnemu programu. Osnutek programa mora prav tako posredovati zgoraj naštetim in ga tudi javno objaviti. Vsakdo, ki lahko izkaže pravni interes, lahko poda svoje mnenje k programu. Po poteku roka, deželna vlada sprejme razvojni program. Zakon ne omenja pravnih sredstev v primeru neupoštevanja mnenj in ne zahteva obrazložitve neupoštevanja mnenj.

Zakon ureja ustanovitev posebnega Sosveta za prostorsko planiranje (Raumordnungbeirat), ki ga ustanovi deželna vlada, za svetovanje pri prostorskem planiranju. Ima 24 članov in predsednika, ki je deželni glavar (9 članov je politikov, 2 iz kmetijstva in gozdarstva, 2 imenuje zveza občin, po eden pa prihaja iz univerze, verskih skupnosti, iz deželne uprave, oddelka za delo, župana mesta Gradec, preostale pa imenujejo posamezni sektorji iz gospodarstva).

Glavne naloge so: priprava osnutkov razvojnih programov, priprava osnutkov za občinske razvojne koncepte, sodelovanje v postopkih sprejemanja aktov, ipd. Zakon prav tako določa oblikovanje regionalnih sosvetov za oblikovanje regionalnih razvojnih programov, vendar normativno ureditev prepušča deželni vladi.

Finska

Na Finskem ureja prostorsko planiranje Zakon o rabi zemljišč za gradnjo objektov in o gradnji (Land Use and Building Act) iz leta 1999. Gre za enega najbolj sodobnih »prostorskih« zakonov na območju EU, ki v celoti izhaja iz načela trajnostnega razvoja. Omenjeni zakon ureja planiranje in načrtovanje gradnje objektov na različnih zemljiščih, ureja pa tudi gradnjo objektov ter nekatera druga vprašanja, povezana z gradnjo (na primer razlastitev).

Prostorsko načrtovanje na državni in regionalni ravni

Na državni ravni pozna finska ureditev nacionalni program rabe prostora, ki predstavlja temeljne rešitve za vprašanja, ki imajo internacionalni ali nadregionalni pomen za rabo prostora, odločilni pomen oziroma vpliv na državno kulturno in naravno dediščino in za trajnostni razvoj ter ekonomsko prihodnost države.

Nacionalni program predstavlja osnovo za celotno prostorsko planiranje na Finskem. Predstavlja osnovna načela in cilje planiranja. Poleg pravno zavezujočega nacionalnega programa, pa ministrstvo za okolje pripravlja številne programe, strategije in priporočila, ki pa niso pravno zavezujoča, vendar so v praksi regionalnih centrov za varstvo okolja pomembna.

Prvi strateški pravni akt se pojavi na ravni regije (Finska ima 19 regij, ki so oblikovane in imajo veljavo samo za potrebe prostorskega planiranja). Zakon o rabi zemljišč in gradnji objektov (nadalje: LUaBA) določa, da morajo regionalni sveti (sestavljani so iz predstavnikov lokalnih skupnosti, ki jih je na Finskem malo več kot 400 in so zelo različne po velikosti, npr. Helsinki z več kot pol milijona ljudi do občin s 1000 prebivalci) oblikovati regionalni plan rabe prostora. Regionalni plan svojo pozornost posveča predvsem naslednjim vsebinam: primerna regionalna in naselitvena struktura regije, ekološko sprejemljiva raba prostora, okoljsko in ekonomsko sprejemljiva ureditev transportnih povezav ter raba vode in naravnih dobrin, ustvarjanje pogojev za regionalni razvoj gospodarstva, zaščita naravnega okolja, naravne vrednote in kulturna dediščina ter omogočanje zadovoljivih možnosti za uporabo površin v rekreacijske namene. Načrtovalci morajo v plan implementirati nacionalni program rabe prostora, upoštevati regionalno planiranje sosednjih regij, spoštovati mnenje lokalnih skupnosti in upoštevati regionalne in lokalne posebnosti prostora. LUaBA tudi posebej določa, da se morajo načrtovalci plana izogibati nepotrebnemu oškodovanju lastnikov zemlje ter spoštovati ekonomske zakonitosti rabe prostora.

Pravne posledice regionalnega plana rabe prostora so:

1. Regionalni plan mora služiti lokalnim skupnostim kot vodilo pri oblikovanju glavnega prostorskega plana občine in podrobnejšega prostorskega načrta občine. LUaBA pa pozna izjemo od tega pravila, saj pravi, da lokalnim skupnostim ni potrebno upoštevati regionalnega plana, v kolikor že imajo oblikovane svoje prostorske akte za to območje. Izjema je omiljena s tem, da LUaBA zavezuje občine, da morajo redno modernizirati svoje prostorske akte. Smisel izjeme je v tem, da lahko občina kljub spremembam na regionalni ravni še nekaj časa uporablja svoje lokalne prostorske akte in s tem ni v časovnem pritisku stalnega spreminjanja.
2. Vsakršno prostorsko planiranje ali pa poseganje v prostor mora upoštevati regionalni plan in ni mogoče posegati v prostor, če to nasprotuje regionalnemu planu rabe prostora.
3. Namen regionalni planov je tudi, da se načrtuje vse posege v prostor, ki so širšega pomena (načrtovanje gradnje cest, železnic in druge infrastrukture, oskrba z vodo, naravni parki, večja trgovska središča).
4. Regionalni plan lahko zaščiti posamezna območja, na katerih popolnoma prepove gradnjo oziroma druge posege v prostor, če je to potrebno za zaščito naravnega okolja, ali omeji določene tipe gradenj oziroma posege v prostor, kadar je to pomembno za uresničevanje regionalnega prostorskega razvoja.

Anglija in Wales

V novembru leta 2008 je bil sprejet zakon o planiranju v Združenem Kraljestvu, ki velja za državi Anglijo in Wales. Poleg ostalih novosti v sistemu mestnega in deželnega načrtovanja je bil uveden tudi nov sistem odločanja in poteka postopkov pri umeščanju v prostor in graditvi t. i. nacionalno pomembnih infrastrukturnih ureditev oziroma projektov. Med slednje so uvrstili večje energetske proizvodne objekte, železnice, pristanišča, glavne (avto) ceste, letališča, vodno infrastrukturo in pa infrastrukturne projekte s področja ravnanja z odpadki.

Nabor nacionalno pomembnih infrastrukturnih projektov je naslednji:

1. področje energije: proizvodni objekti, elektroenergetski vodi, podzemna skladišča plinov, transportni plinovodi, skladišča utekočinjenega plina, ostali produktovodi;
2. področje prometa: avtoceste, letališča, pristaniški objekti, železnice, pretovorni železniški terminali;
3. področje vodne infrastrukture: jezovi, pregrade in zbiralniki vode z več kot 10 milijonov m³, večji objekti za transport vode, to je transportni vodovodi, s katerimi se transportira več kot 100 milijonov m³ vode na leto;
4. področje ravnanja z odpadno vodo: večje čistilne naprave s kapaciteto čiščenja nad 500.000 PE;
5. področje ravnanja z odpadki: objekti za ravnanje z nevarnimi odpadki z obremenitvijo več kot 100000 ton na leto, če gre za podzemne oziroma zasuta odlagališča in za objekte za ravnanje z nevarnimi odpadki z obremenitvijo več kot 30000 ton na leto v vseh drugih primerih.

Nacionalna politika umeščanja večjih infrastrukturnih projektov v prostor bo pripravljena na podlagi izvedbenih programov investicij v posamezne vrste infrastrukture (promet, energija, vode, odpadki). Večja novost je tudi povsem na novo ustanovljeno telo (t. i. komisija za načrtovanje infrastrukture), ki bo pregledovala sektorske (ministrske) izvedbene programe investicij in na njihovi podlagi odločala o vlogah za načrtovanje nacionalno pomembnih projektov s posameznih infrastrukturnih področij. Večja novost je tudi, da se bo velik del javne razprave z deležniki, javnostmi oziroma stroko o tem, kaj od nacionalno pomembnih infrastrukturnih projektov se bo potem tudi dejansko načrtovalo, opravilo tudi že pred samim načrtovalskim procesom in da bodo šli v proces samega prostorskega načrtovanja samo tisti projekti, ki jih odobri t. i. komisija za načrtovanje infrastrukture.

Italija

Primer pravnega instituta »Conferenza dei servizi«

Pravni institut »Conferenza dei servizi« (v nadaljevanju: lokacijska konferenca) so v Italiji začeli razvijati koncem osemdesetih let. Lokacijsko konferenco uporabljajo pri umeščanju zahtevnih objektov v prostor. Pri tem zasledujejo dva cilja, ki sta relevantna za prostorsko načrtovanje, in sicer (1) uskladitev parcialnih interesov z javnimi interesi in (2) odpravljati administrativne ovire v upravnih postopkih.

Značilnost lokacijske konference je, da se v skupnem logističnem in časovnem okviru predstavijo in uskladijo stališča različnih upravnih organov, ki sodelujejo v upravnem postopku. Tako se olajša koordinacija med sodelujočimi upravnimi organi in uskladi parcialne interese upravnih organov pri izvedbi določenega projekta.

Na začetku so institut lokacijske konference uporabljali samo v določenih primerih npr. za določanje lokacij sanitarnih deponij (Zakon Legge 21 ottobre 1987, n.441) in za lokacije športnih objektov svetovnega nogometnega prvenstva (Zakon Legge 29 maggio 1989, n.205). Koncem devetdesetih let so pravni institut lokacijske konference posplošili in ga vključili v splošni upravni postopek (Zakon Legge 7 agosto 1990, n.241). Končna ureditev lokacijske konference pa je bila določena z zakonom iz leta 2005 (Zakon Legge 11 febbraio 2005, n.15).

Osrednje vprašanje je seveda kako presegati nasprotujoče interese na lokacijski konferenci? Do leta 2005, ko je bila sprejeta zadnja pravna ureditev lokacijske konference, so uporabljali načelo preglasovanja manjšinskih stališč. Zakon iz leta 2005 pa je dokončno odpravil možnost preglasovanja pri določanju javnega interesa.

Uveljavile so se tri vrste lokacijskih konferenc: informativna, pred-odločitvena in odločitvena. Cilj informativne konference je pred pričetkom projektiranja opredeliti interese vseh subjektov v postopku in kot taka nima pravnega vpliva na končno odločitev. Pred-odločitveno konferenco se skliče za zelo kompleksne projekte tudi na predlog investitorja in na njegove stroške s ciljem, da se zmanjšajo tveganja v fazi načrtovanja in projektiranja. Odločitveno konferenco se vedno skliče, če eden od upravnih organov ne sprejme stališča v zakonsko določenem roku (30 dni). Sklic konference lahko zahteva tudi investitor, če tak predlog sprejme pristojni upravni organ.

V primeru, da je za predmetni projekt zahtevana izvedba presoje vplivov na okolje (PVO), se rok dokončne odločitve prestavi za 90 dni. V primeru, da se PVO ne dostavi v zahtevanem roku se lahko rok podaljša za nadaljnjih 30 dni. Večina udeležencev lahko rok sprejema dokončne odločitve podaljša še za dodatnih 30 dni.

Nasprotovanje predlogu projekta mora biti posredovano v okviru lokacijske konference, mora izražati jasen motiv nasprotovanja, se mora nanašati na predmet obravnave in mora vsebovati predlog alternativne rešitve.

Nasprotovanja manjšine udeležencev konference je potrebno z argumenti preseči v okviru konference. Z zakonom so zavarovani nekateri javni interesi, ki so varovani z ustavo in sicer: javno zdravje, kulturna in naravna dediščina, varstvo krajine in varnost. V teh primerih je za sprejem dokončne odločitve pristojna Vlada, če gre za konflikt med organi državne uprave oziroma posebna konferenca med državo in lokalno samoupravo, če gre za konflikt med državo in lokalno upravo.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Učinek z vidika administrativnih posledic:

- povečanje odgovornosti investitorja za pripravo državnega prostorskega načrta, ki je eden od ključnih akterjev;
- racionalizacija in povečanje odgovornosti državnih nosilcev urejanja prostora;

- racionalizacija v delu postopka celovite presoje vplivov na okolje;
- dosledna združitev investicijske in prostorske dokumentacije v izogib podvajanju dokumentacije;
- združevanje več različnih in časovno zaporednih vlog občin;
- ureditev položaja razlastitvenega upravičenca.

Poleg tega novela ZUPUDPP vsebuje še vrsto manjših sprememb, ki odpravljajo nejasnosti in nedoslednosti in manjše redakcijske popravke. Namen teh rešitev je odpraviti pomanjkljivosti in iracionalnosti sedanje ureditve ter na tak način pospešiti pripravo državnih prostorskih načrtov oziroma izvedbo v njem načrtovanih posegov v prostor.

Učinek z vidika zmanjšanja finančnih sredstev:

- zmanjšanje števila končnih elaboratov v analogni obliki (na en izvod) z dnem vzpostavitve portala prostorskega informacijskega sistema;
- prepoved zaračunavanja podatkov, potrebnih v postopkih priprave državnih prostorskih načrtov;
- možnost izdelave različne stopnje podrobnosti projektne dokumentacije, glede na zahtevnost projekta in potrebne okoljske postopke;
- dosledna združitev investicijske in prostorske dokumentacije;
- zmanjšanje stroškov za objave javnih naznanil ob hkratnemu ne-zmanjšanju standarda obveščenosti javnosti.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

/

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

/

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitve sprejetega zakona

Predlog novele ZUPUDPP bo ustrezno predstavljen strokovni in drugi zainteresirani javnosti na posvetih, organizirana bodo tudi izobraževanja za nosilce urejanja prostora in druge udeležence postopka priprave državnih prostorskih načrtov.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Spremljanje izvajanja novele ZUPUDPP je v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo in prostor kot njegovega pripravljavca in koordinatorskega postopkov priprave državnih prostorskih načrtov. Le to bo redno spremljalo dinamiko priprave tako posameznih državnih prostorskih načrtov kot tudi izvajanje sistema in celote.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UMEŠČANJU PROSTORSKIH UREDITEV DRŽAVNEGA POMENA V PROSTOR

1. člen

V Zakonu o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10 in 106/10 – popr.) se v drugem odstavku 1. člena, v 3. alineji za besedo »ureditev« črta vejica in besedilo »načrtovanih z načrti«.

2. člen

V prvem odstavku 11. člena se za besedo »vanj« črta beseda »pa«, za besedami »zagotavlja v digitalni« pa črtata besedi »in analogni«.

Na koncu prvega odstavka se doda nov stavek, ki se glasi:

»Ne glede na to se en izvod sprejetega načrta v analogni obliki hrani pri koordinatorju.«

V drugem odstavku se drugi stavek nadomesti z besedilom, ki se glasi:

»Z dnem objave uredbe v Uradnem listu Republike Slovenije se grafični del in priloge načrta objavijo na portalu prostorskega informacijskega sistema v skladu s predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje (v nadaljnjem besedilu: portal prostorskega informacijskega sistema).«

3. člen

Črta se tretji odstavek 12. člena.

Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Pobudnik, koordinator in investitor so odgovorni za pripravo načrta.«

4. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen

(državni nosilci urejanja prostora)

(1) Državni nosilci urejanja prostora v postopku priprave načrta so, ne glede na določbe področnih predpisov, ministrstva. Če je s področnimi predpisi določeno, da naloge ali pristojnosti nosilca urejanja prostora ne opravlja ministrstvo, temveč organ v njegovi sestavi, javni zavod ali kakšen drug organ ali organizacija, ali če ti predpisi predvidevajo njihova mnenja ali soglasja k dokumentom ali dokumentaciji v postopku priprave načrta, resorno ministrstvo v postopku priprave načrta z njimi sodeluje in koordinatorju posreduje te smernice, mnenja in soglasja.

(2) Državni nosilci urejanja prostora sodelujejo v postopku priprave načrta s splošnimi in posebnimi smernicami, podatki in strokovnimi podlagami s svojega delovnega področja, ki jih zagotavljajo tudi v aktivni digitalni obliki, če s tako obliko razpolagajo, z usmeritvami in podatki iz